

MIHAI EMINESCU, POEZII

爱明内斯库的诗

(罗马尼亚) 米哈伊·爱明内斯库 著

外语教学与研究出版社

MIHAI EMINESCU, POEZII

爱明内斯库的诗

(罗马尼亚) 米哈伊·爱明内斯库 著
戈宝权 徐文德 李宁来 冯志臣 译
丁超 (罗马尼亚) 鲁博安 编

Antologie din traduceri realizate de
Ge Baoquan, Xu Wende, Li Ninglai și Feng Zhichen,
selectată și îngrijită de Ding Chao și Constantin Lupeanu

外语教学与研究出版社
北京

图书在版编目(CIP)数据

爱明内斯库的诗：汉文、罗马尼亚文 / (罗) 米哈伊·爱明内斯库著；戈宝权等译；丁超，(罗) 鲁博安编. — 北京：外语教学与研究出版社，2018.6
ISBN 978-7-5213-0125-0

I. ①爱… II. ①米… ②戈… ③丁… ④鲁… III. ①诗集—罗马尼亚—近代—汉文、罗马尼亚语 IV. ①I542.24

中国版本图书馆 CIP 数据核字 (2018) 第 132708 号

出版人 徐建忠
项目策划 丁超 鲁博安
责任编辑 徐晓丹
责任校对 王琳
装帧设计 孙莉明
出版发行 外语教学与研究出版社
社址 北京市西三环北路 19 号 (100089)
网址 <http://www.fltrp.com>
印刷 北京盛通印刷股份有限公司
开本 650×980 1/16
印张 22
版次 2018 年 6 月第 1 版 2018 年 6 月第 1 次印刷
书号 ISBN 978-7-5213-0125-0
定价 79.00 元

购书咨询：(010) 88819926 电子邮箱：club@fltrp.com
外研书店：<https://waiyants.tmall.com>
凡印刷、装订质量问题，请联系我社印制部
联系电话：(010) 61207896 电子邮箱：zhijian@fltrp.com
凡侵权、盗版书籍线索，请联系我社法律事务部
举报电话：(010) 88817519 电子邮箱：banquan@fltrp.com
法律顾问：立方律师事务所 刘旭东律师
中咨律师事务所 殷斌律师
物料号：301250001

纪念爱明内斯库^①

(代序)

吉狄马加

从另一种语言的边缘进入你
毫无疑问你就是母语的燧石
不是所有的诗人都享有这般殊荣
在许多古老语言构建的世界
总会有一个人站在群山之巅
我不相信，这是神的意志和眷顾
但无法否认命运对受礼者的垂青
你不是马蹄铁在原野上闪着微光
而是铁锤敲打铁砧词语的记录
难怪在喀尔巴阡山有人看见
你的影子在太阳的金属中飘浮
那一定是你——不是别人！
一直就存活在时间之船的额头
在那通向溪水永远流淌的路上

① 选自中国作家协会副主席、书记处书记、著名诗人吉狄马加先生2017年5月在罗马尼亚布加勒斯特城市诗歌奖颁奖仪式上的致答辞《我相信诗歌将会打破所有的壁垒和障碍》，全文见《中华读书报》2017年6月7日第18版（国际文化）。

ÎN MEMORIA LUI EMINESCU^①

(În loc de prefață)

Jidi Majia

Pătrund la tine printr-o altă limbă
N-am nici o îndoială că tu ești făuritorul limbii materne
Nu toți poeții au acest privilegiu
Omenirea cuprinde atâtea limbi antice
Și întotdeauna un om stă în vârful muntelui
Eu nu cred că aceasta este voința și providența zeilor
Dar nici nu pot nega intervenția sorții
Tu nu ești fulgerarea-n plin câmp a potcoavei calului
Tu ești recordul cizelării la forjă a cuvintelor
Nu e de mirare că umbra ta se străvede plutind
Peste Carpați, în incandescența soarelui
Cu siguranță că tu ești omul acela - nu poate fi altcineva!
Mereu la prora corabiei timpului
Pe drumul care duce la râul veșniciei

① Din discursul de recepție intitulat *Eu cred în poezia capabilă să înlăture toate barierele și piedicile*, rostit de Jidi Majia, poet eminent, vicepreședinte și membru al Secretariatului Uniunii Scriitorilor din China, la ceremonia de decernare a premiilor Festivalului de poezie, București, mai 2017. Textul integral a fost publicat în *China Reading Weekly* din 7 iunie 2017 (*International Culture*).

只要还有人在吟诵你的诗歌
就证明了多依那的传统仍在延续
如果遥望肃穆寂静蓝色的天幕
只有金星的灿烂冠盖了拱顶
不是所有的诗人——当然不是！
能像你那样置身于核心的位置
当你的诗成为了自由的空气和风
不朽的岩石和花朵悬浮于记忆
其实从那一刻起——长发飘逸的天才
你就已经战胜了世俗的死亡
因为在七弦琴到过的每一个地方
在你那滚动着金黄麦秸的祖国
你的墓地——就是另一个摇篮！
但是又有几人知道，你屹立在山顶
没有退路，你就是风暴的箭靶
站在这样的高度，最先迎接了曙光
因为雷电的击打留下了累累伤痕
然而正是因为你站在了队伍的前列
你点燃的火炬才穿越了所有的世纪
我知道，我知道，我当然知道
在每一处——生死轮回的疆域
都会有一个是宙斯，真正的独角兽
就是面对死亡，你也会是第一个
让刀尖插入胸膛、背负着十字架的人
不是所有的诗人——当然不是！
只有那些时刻准备着牺牲的人
才被赋予了这样神圣的权利
这绝不是特殊，而要具备一种品质

Câtă vreme oamenii îți declamă versurile
Iată dovada că tradiția doinei continuă
Dacă cercetăm tăcerea solemnă a cerului albastru
Numai strălucirea luceafărului acoperă bolta
Nu toți poeții – desigur, nu!
Pot să stea în centru, ca tine
Când poemele tale sunt aerul și respirația libertății
Stânci nemuritoare și flori suspendate-n memorie
De fapt, din acel moment – tu, geniu cu părul lung
Ai învins moartea lumească
Pentru că, în țara spicelor aurii
Oriunde ajunge cobza
Mormântul tău – este un alt leagăn!
Dar câți știi oare că tu, din vârful muntelui
N-ai cale de-ntors. Tu ești ținta furtunii
În picioare la așa înălțime, ești primul să saluți zorii
Dar loviturile fulgerelor și trăsnetelor lasă urme adânci
Cu siguranță fiindcă tu stai în frunte
Făclia aprinsă de tine traversează secolele
Eu știu, știu, sigur că știu
În fiecare loc – la granița dintre viață și moarte
E Zeus, un unicorn real
Tu ești primul și în fața morții
Lasă spada să-ți pătrundă pieptul, du-ți până la capăt crucea
Nu e pentru toți poeții – sigur că nu!
Numai pentru cei pregătiți să se sacrifice
Pentru cei dotați cu asemenea drepturi divine
Nimic specific, doar o calitate

就是在不幸和苦难来临的时候
能甘愿为大多数人去从容赴死
假如谁要问我——如何才能通向
他们精神城堡的大门。如何——
才能用最快捷的方式打开
一个民族心灵最隐蔽的门扉
那我就告诉你，只有一个办法：
潜入他们诗歌和箴言的大海
一直潜到最幽深而不可测的部位
哦！那黑色的鲸！或许它就是
思想苍穹喉咙里红色的狮子
你还可以——与幻想一起飞翔
只要逃离了地球的引力，也就能
攀爬上文字的天梯，终于看见
鸟类中的巨无霸——罕见的鹰王！
假如你最后还要问我——我当然
会如实地说——阅读爱明内斯库吧
你一定会看见罗马尼亚的——灵魂！

2017年1月15日

Când nefericirea și durerea se-ntrepătrund
Și sunt gata să moară pentru cei mulți
Dacă cineva mă întreabă – cum se poate ajunge
La porțile citadelei spiritului unui popor -
Cum se pot deschide cu mijlocul cel mai rapid
Porțile ascunse ale sufletului unei națiuni
Am să vă răspund - nu e decât o cale:
Să plonjezi în oceanul de poezie și proverbe
Să te afunzi în zonele cele mai profunde, imprevizibile
Ah! Iată balena aceea neagră! Ori poate că e
Leul roșu din gâtul cerului spiritual
De-aici, poți să zburzi cu fantezia
Numai să te desprinzi de gravitatea pământului, tu poți
Să urci pe scara cuvintelor, până când dai de
Pasărea uriașă, fără rival – regele nevăzut al vulturilor!
Iar dacă tot mai insiști – sigur că
Îți voi spune cinstit – citește-l pe Eminescu
Vei cunoaște cu siguranță sufletul românesc!

15 ianuarie 2017

关于爱明内斯库

鲁博安^①

米哈伊·爱明内斯库（1850.1.15—1889.6.15）的作品今天已经被翻译成全球近百种语言被广泛阅读，伴随着他的诗歌，罗马尼亚文化获得了一种无法混淆的形象。在汉语世界，中国大陆出版过三种译本，另外，笔者1994年在新加坡也出版过一个译本。

从1521年保存下来的最古老的罗马尼亚语文献到米哈伊·爱明内斯库，过去了三个多世纪，其间罗马尼亚书面语逐渐成熟并完善。同时，这个以农为主的民族，开始通过一代又一代为数众多并创造了最为丰富和独特的文化进程之一的知识分子在世界崭露头角。

罗马尼亚人的特质是具有广为流传的家国情怀，按照作家乔治·克利内斯库（1899—1965）的观点，它是我们民族基本的独特性的保障，它从达契亚人时代就完好保存于各个历史传统省区，如同国家边界一样被英勇地

^① 鲁博安（Constantin Lupeanu），北京罗马尼亚文化中心主任，资深外交官、汉学家、罗马尼亚作家联合会会员。

DESPRE EMINESCU

Constantin Lupeanu^①

Mihai Eminescu (15.1.1850-15.6.1889) a fost tradus și poate fi astăzi citit în aproape o sută de limbi ale pământului, iar odată cu versurile sale cultura noastră dobândește un contur inconfundabil. În limba chineză, s-au publicat trei traduceri în China continentală, plus o versiune tipărită la Singapore, în 1994, de către subsemnatul.

Din anul 1521, de când se păstrează cel mai vechi înscris în limba română, și până la Mihai Eminescu s-au scurs peste trei veacuri, timp în care limba română scrisă s-a maturizat și s-a perfecționat și în același timp poporul de țărani a început să se impună în lume prin generații tot mai largi de intelectuali, care au trasat evoluția uneia dintre cele mai bogate și mai originale culturi ale pământului.

Specificul nostru este conștiința larg răspândită a obârșiei, care după scriitorul George Călinescu (1899 -1965) reprezintă garanția originalității noastre fundamentale și este exprimat prin limba română, păstrată nealterată de la daci în toate provinciile tradiționale și apărată la fel de

① Autorul prefeței este directorul Institutului Cultural Român de la Beijing, diplomat de carieră, sinolog și membru al Uniunii Scriitorilor din România.

捍卫。这就是罗马尼亚人民，一个向世界开放并像其他为数不多的国家那样与国际对接的民族。

如何定义我们这个民族？何为罗马尼亚文化的特点？我们不妨来看哲学家和逻辑学家阿塔纳塞·若扎（1904—1972）的观点，从中就可以看到今天的我们：“理性主义、现实主义，大自然赋予的生动情感，多依那民歌的苍郁，浪漫主义、幽默和机敏，深厚而朴素的民族情感，豁达宽容的精神，博采众长的能力，对各种情势能够准确把握并具体理解的精神，对神秘主义的抗拒。”

谨以这样的想法向中文和罗马尼亚文对照的新版《爱明内斯库的诗》的出版表示欢迎！正如杰奥·博格扎（1908—1993）在《论爱明内斯库如何来到了世界》一文中指出的那样：爱明内斯库的诗歌最好地表达了我们罗马尼亚人，应当在世界各地一年一年地出版下去，因为上帝激发了他的才智，让他看到了我们的心灵。

2018年1月于北京

înverșunat precum fruntariile țării. Acesta este poporul român, o seminție deschisă lumii și racordată ca puține altele la universal.

Ce ne definește? Ce caracterizează cultura României? Prezentăm aici punctul de vedere exprimat de filosoful și logicianul Athanase Joja (1904-1972), în care ne regăsim azi: *Raționalism, realism, sentiment viu al naturii, melancolia doinei, romantism, umor și vivacitate, sentiment național adânc dar sobru, spirit de largă toleranță, putere remarcabilă de absorție, spirit de măsură și înțelegere concretă a situațiilor, refuzul misticismului.*

Salutăm cu aceste gânduri o nouă ediție Eminescu în limbile română și chineză! Poezia eminesciană ne exprimă cel mai bine pe noi românii și se cuvine să fie editată an după an pretutindeni în lume, de vreme ce Dumnezeu i-a insuflat lui darul să ne vadă sufletul - Geo Bogza (1908-1993), *Despre cum a venit pe lume Eminescu.*

Beijing, ianuarie 2018

目录 CUPRINS

002 我对你有什么愿望呢, 亲爱的罗马尼亚

Ce-ți doresc eu ție, dulce Românie

006 维纳斯和圣母像

Venere și Madonă

012 她死了!

Mortua est!

020 天使和魔鬼

Înger și demon

032 蓝色的花

Floare albastră

038 榎树王子

Făt-Frumos din tei

048 哀思

Melancolie

052 湖

Lacul

056 愿望

Dorința

060 克林

Călin (*file din poveste*)

084 孤寂

Singurătate

090 离开你远远的……

Departe sunt de tine...

- 208 什么是爱情?
Ce e amorul?
- 214 在那孤独的杨树旁……
Pe lângă plopul fără soț...
- 220 假如……
Și dacă...
- 222 注疏诗
Glossă
- 230 颂
Odă (în metru antic)
- 234 悄悄地爱……
Iubind în taină...
- 236 流逝的岁月……
Trecut-au anii...
- 238 夜半……
Se bate miezul nopții...
- 240 你的生命随着明天延长……
Cu mâine zilele-ți adaogi...
- 244 在树梢上
Peste vârfuri
- 246 睡意朦胧的小鸟儿……
Somnoroase păsărele...
- 248 光阴逝去……
De-or trece anii...
- 250 树林啊,你为什么摇晃……
Ce te legeni...

